

Dosarul nr. 2r-228/19

prima instanță: Judecătoria Orhei (Ecaterina Buzu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Ion Secrieru, Aliona Danilov, Iulia Cimpoi)

DECIZIE

17 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Vasile Frunza,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Frunza împotriva Ministerului Justiției, Administrației Naționale a Penitenciarelor, Penitenciarului nr. 17 și a lui Ion Cerchez cu privire la declararea nulității raportului de demisie, anularea parțială a ordinului de demisie, restabilirea în funcția deținută anterior, obligarea acordării concediului anual de odihnă și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva încheierii din 12 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea lui Vasile Frunza cu privire la explicarea dispozitivului deciziei din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 27 iulie 2015, Vasile Frunza a depus la Judecătoria Rezina cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Cerchez, șeful Penitenciarului nr. 17 Rezina cu privire la declararea nulității raportului de demisie din 26 mai 2015, anularea parțială a ordinului de demisie nr.229 din 02 iunie 2015, restabilirea în funcție, acordarea concediului anual de odihnă nefolosit și repararea prejudiciului material și moral (vol. I, f.d. 3-14).

Prin încheierea din 22 septembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău cauza civilă a fost strămutată la Judecătoria Orhei (vol. I, f.d. 52).

La 12 octombrie 2015, Vasile Frunza a depus la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la repunerea acțiunii în termen, declararea nulității raportului de demisie din 26 mai 2015, anularea parțială a ordinului de demisie nr.229 din 02 iunie 2015, restabilirea în funcție, acordarea concediului anual de odihnă nefolosit și repararea prejudiciului material și moral (vol. II, f.d. 3-14, 56-61).

La 18 noiembrie 2015, Vasile Frunza a depus cerere de chemare în judecată împotriva Departamentului Instituțiilor Penitenciare (reorganizat în Administrația Națională a Penitenciarelor), Penitenciarului nr.17 cu privire la repunerea acțiunii în termen, declararea nulității raportului de demisie din 26 mai 2015, anularea

parțială a ordinului de demisie nr. 229 din 02 iunie 2015, restabilirea în funcție, acordarea concediului de odihnă anual nefolosit și repararea prejudiciului material și moral (vol. I, f.d. 101-108).

Prin încheierea din 06 aprilie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, s-a admis demersul lui Vasile Frunza și s-a transmis cauza la Judecătoria Orhei pentru soluționarea chestiunii de conexare cauzelor nominalizate (vol. II, f.d. 155-156).

Prin încheierea din 15 aprilie 2016 a Judecătoriei Orhei cauzele nominalizate au fost conexate într-o procedură unică, pentru examinare concomitentă (vol. I, f.d. 155).

Prin hotărârea din 19 iulie 2016 a Judecătoriei Orhei s-a respins acțiunea depusă de către Vasile Frunza; s-a încasat de la Vasile Frunza în beneficiului statului taxa de stat în cuantum de 12 103 lei (vol. I, f.d. 196, 199-221).

Prin decizia din 24 ianuarie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de către Vasile Frunza, s-a modificat hotărârea din 19 iulie 2016 a Judecătoriei Orhei în partea ce ține de încasarea taxei de stat și s-a micșorat cuantumul acesteia de la 12 103 lei la suma de 350 de lei, constituită din câte 100 lei pentru 2 capete de cerere cu caracter nepatrimonial și 150 lei pentru capătul de cerere cu caracter patrimonial, iar, în rest, hotărârea din 19 iulie 2016 a Judecătoriei Orhei, s-a menținut (vol. I, f.d. 33, 34-54).

Prin decizia din 21 iunie 2017 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de către Vasile Frunza, s-a casat decizia din 24 ianuarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (vol. III, f.d. 97-106).

Prin decizia din 09 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Vasile Frunza, s-a menținut hotărârea din 19 iulie 2016 a Judecătoriei Orhei (vol. III, f.d. 127, 128-139).

Prin decizia din 16 mai 2018 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de către Vasile Frunza, s-a casat decizia din 09 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (vol. III, f.d. 196-212).

Prin decizia din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. IV, f.d. 6-7, 8-32) s-a admis apelul declarat de către Vasile Frunza, s-a casat parțial hotărârea din 19 iulie 2016 a Judecătoriei Orhei și s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a admis parțial acțiunea depusă de către Vasile Frunza;

s-a declarat nul raportul de demisie din 26 mai 2015, depus de Vasile Frunza;

s-a anulat ordinul Ministerului Justiției nr. 229 din 02 iunie 2015 în partea în care, începând cu 01 iunie 2015 a fost demis din cadrul sistemului penitenciar Vasile Frunza, consultant juridic al serviciului juridic al Penitenciarului nr. 17 Rezina;

s-a restabilit Vasile Frunza în funcția deținută anterior, consultant juridic al serviciului juridic al Penitenciarului nr. 17 Rezina, începând cu 01 iunie 2015, până la 21 aprilie 2017 (data angajării la alt loc de muncă);

s-a încasat din contul Ministerului Justiției în beneficiul lui Vasile Frunza suma de 10 000 de lei, cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat prin demisie ilegală din funcție;

În rest, s-a menținut hotărârea din 19 iulie 2016 a Judecătorei Orhei.

Prin încheierea din 23 ianuarie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a considerat inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției împotriva deciziei din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. IV, f.d. 56-61).

La 20 februarie 2019, Vasile Frunza a depus cerere privind explicarea dispozitivului deciziei din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. IV, f.d. 73, 74 recto-verso).

În motivarea cererii Vasile Frunza a indicat că, debitorul este în incertitudine în privința deciziei din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, deoarece din conținutul acesteia nu este clar dacă angajatorul urmează să-i achite salariu pentru perioada lipsei forțate de la muncă (01 iunie 2015 – 21 aprilie 2017).

Or, deși prin decizia din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost restabilit în funcția deținută anterior, de consultant juridic al serviciului juridic al Penitenciarului nr. 17 Rezina, începând cu 01 iunie 2015 până la 21 aprilie 2017, instanța de apel nu s-a pronunțat în privința achitării salariului pentru această perioadă.

În această ordine de idei, Vasile Frunza a solicitat explicarea dispozitivului deciziei din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, și anume a faptului dacă:

1. „restabilirea sa în funcția anterior deținută, începând cu 01 iunie 2015 până la 21 aprilie 2017 este echivalată cu faptul numărării sale ca angajat pentru perioada respectivă, și dacă urmează să-i fie achitat salariul pentru perioada lipsei forțate de la muncă, și respectiv dacă urmează ai fi achitate restanțele la salariu pentru această perioadă?”

2. „urmează să-i fie achitate restanțele pentru concediile anuale nefolosite pentru perioada lipsei forțate de la lucru”.

Prin încheierea din 12 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea lui Vasile Frunza cu privire la explicarea dispozitivului deciziei din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. IV, f.d. 90-100).

La 18 martie 2019, Vasile Frunza a declarat recurs împotriva încheierii din 12 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău (vol. IV, f.d. 102-104, 109).

În motivarea recursului a invocat că, fiind restabilit în funcția anterior deținută, prin decizia din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, instanța urma să stabilească obligativitatea angajatorului de a-i achita, în temeiul articolului 330 din Codul muncii, salariul pentru perioada lipsei forțate de la lucru, precum și indemnizația de concediu prevăzută de articolul 117 din Codul muncii și alte plăți în caz de eliberare prevăzute la articolul 28 alin. (23) lit. e) din Legea nr. 1036 din 17 decembrie 2006 cu privire la sistemul penitenciar.

În această ordine de idei, recurentul Vasile Frunza a solicitat admiterea recursului și casarea încheierii din 12 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu soluționarea prin decizie problema explicării dispozitivului deciziei din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, și anume:

1. dacă urmează să-i fie achitate restanțele la salariu pentru perioada de timp ce a lipsit forțat de la lucru din data de 01 iunie 2015 (ziua demisionării sale ilegale) și până la 21 aprilie 2017, conform articolului 330 alin. (1) lit. b) din Codul muncii?

2. dacă urmează să-i fie achitate restanțele pentru concediile anuale nefolosite,

pentru perioada de timp ce a lipsit forțat de la lucru din data de 01 iunie 2015 și până la 21 aprilie 2017, în conformitate cu prevederile articolului 117 din Codul muncii?

3. dacă urmează să-i fie achitată indemnizația bănească conform articolului 28 alin. (23) lit. e) din Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 „cu privire la sistemul penitenciar”, aplicabilă față de sine conform dispozițiilor deciziei din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, deoarece în baza acestei decizii urmas a fi demisionat din data de 21 aprilie 2017, când erau în vigoare prevederile Legii nr. 1036 din 17 decembrie 1996 sau cea prevăzută la articolul 55 lit. d) din Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017 „cu privire la sistemul administrației penitenciare”, fapt care în mod cert urmează a fi executat conform prevederilor plăților, în caz de eliberare (art. 143) a hotărârii sus menționate?

În conformitate cu prevederile art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs consideră că, în speță, calea de atac este demarată în interiorul termenului legal, deoarece încheierea recurată datează cu 12 martie 2019, iar cererea de recurs a fost predată oficiului poștal la 18 martie 2019, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe plic de factorul poștal (vol.I, f.d.109).

Examinând recursul declarat, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii din 12 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, din motivele ce succed.

Articolul art. 426 din Codul de procedură civilă consemnează la alin. (3) că, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Verificând legalitatea încheierii din 12 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor cauzei, Colegiul ajunge la concluzia că încheierea a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural pertinente speței.

Or, în conformitate cu prevederile articolului 251 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă sunt necesare explicații referitor la sensul, extinderea sau aplicarea dispozitivului hotărârii sau dacă hotărârea cuprinde dispoziții contradictorii, instanța emitentă, la cererea participanților la proces sau a executorului judecătoresc, dă explicații asupra dispozitivului ori omite dispozițiile contradictorii fără a modifica cuprinsul hotărârii.

Din sensul logico-juridic al normei legale precitate rezultă că, instituția explicării dispozitivului hotărârii judecătorești poate fi folosită de părți doar în ipoteza în care acesta nu este suficient de clar, iar acest fapt creează sau poate crea dificultăți în procedura de executare silită. Totodată, instituția explicării dispozitivului hotărârii judecătorești nu este o cale menită să ducă la anularea ori modificarea titlului executoriu, întrucât o astfel de finalitate poate fi atinsă doar

prin intermediul căilor legale de atac. În consecință, instanța nu poate corecta fondul cauzei prin intermediul procedurii instituite la articolul 251 din Codul de procedură civilă.

În doctrina de specialitate, este arătat că, în cuprinsul hotărârii judecătorești, eroarea materială este în legătură cu inexactitatea literei, ca expresie a raționamentului real al judecătorului. Îndreptarea erorii materiale mijlocește salvarea substanței hotărârii judecătorești, restabilind concordanța dintre spiritul și litera raționamentului judecătorului.

Astfel, cererea putea fi admisibilă doar dacă sunt necesare lămuriri privind înțelesul, întinderea sau aplicarea documentului executoriu. Or, la examinarea cererii de explicare a hotărârii nu se vor discuta împrejurări, care ar repune în discuție o hotărâre judecătorească irevocabilă, deoarece acest fapt contravine autorității lucrului judecat. Obiectul explicațiilor poate forma doar înțelesul hotărârii, limitele și modalitatea executării prestațiilor, precum și la cercul persoanelor vizate prin hotărâre.

Implicit speței, Colegiul atestă că argumentele invocate de către recurent atât în cererea privind explicarea dispozitivului deciziei din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cât și în cererea de recurs sunt distincte procedurii de explicare a hotărârii judecătorești.

Or, Vasile Frunza, în esență, solicită explicarea executării deciziei din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în partea unor pretenții care nu au format obiectul material al acțiunii civile asupra căruia Curtea de Apel Chișinău s-a expus prin decizia din 18 septembrie 2018.

În această consecvență, Colegiul constată justetea concluziei Curții de Apel Chișinău precum că „...cererea formulată de Vasile Frunza nu se solicită explicații referitor la sensul, extinderea sau aplicarea dispozitivului deciziei și nici nu la faptul că dispozitivul deciziei cuprinde careva dispoziții contradictorii, ci pune în discuție cerințe noi, care nu sunt reflectate în decizia din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, reieșind din faptul că așa cerințe nu au fost înaintate de către Vasile Frunza în fața instanței de fond, ceea ce este inadmisibil”.

Prin urmare, având în vedere că întrebările formulate de către Vasile Frunza exced pretențiile care au format obiectul acțiunii civile, Colegiul ajunge la concluzia că, în condițiile speței, explicarea dispozitivului deciziei din 18 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în sensul formulat de recurent, ar duce la modificarea titlului executoriu, fapt care este inadmisibil prin prisma articolului 240 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Coroborând ipotezele relevate supra la normele legale cu guvernează instituția explicării hotărârii judecătorești, Colegiul constată temeinicia încheierii din 12 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău și, respectiv, apreciază alegațiile recurentului ca fiind declarative, care evidențiază caracterul lipsit de conținut al recursului și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 12 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide:

Se respinge recursul declarat de Vasile Frunza împotriva încheierii din 12 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Se menține încheierea din 12 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Frunza împotriva Ministerului Justiției, Administrației Naționale a Penitenciarelor, Penitenciarului nr. 17 și a lui Ion Cerchez cu privire la declararea nulității raportului de demisie, anularea parțială a ordinului de demisie, restabilirea în funcția deținută anterior, obligarea acordării concediului anual de odihnă și repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic